

МСФЗ 17

Страхові контракти

Даррел Скотт

травень 2023 року

Національний банк України

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Швеція
Sverige

Відмова від відповідальності

Цей курс містить матеріали, захищені авторським правом IFRS® Foundation, усі права на які захищено. Відтворено Даррелом Скоттом з дозволу IFRS Foundation. Третім сторонам не надається дозвіл на відтворення чи розповсюдження. Для отримання повного доступу до стандартів МСФЗ та інформації щодо роботи IFRS Foundation, відвідайте веб-сайт <http://eifrs.ifrs.org>

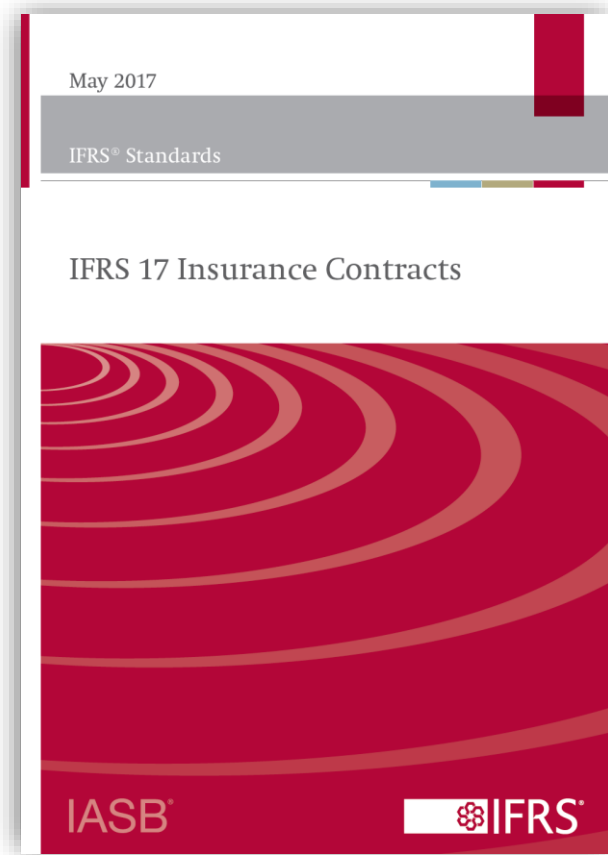
Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board® (IASB)), IFRS Foundation, автори та видавці не несуть відповідальності за будь-які збитки, спричинені діями, або утриманням від дій, на основі матеріалу цієї публікації, незалежно від того, чи такі збитки спричинені недбалістю або інакше.

Якщо не вказано інше, вимоги до бухгалтерського обліку, які є предметом цієї презентації, є стандартами МСФЗ, виданими IASB, які застосовуються, починаючи з 1 січня 2023 року включно.

Погляди, викладені в цій презентації, є моїми власними і не обов'язково є поглядами будь-якої організації, з якою я пов'язаний.

Вступ

МСФЗ 17 Страхові контракти

» МСФЗ 17

- » Заміняє проміжний Стандарт—МСФЗ 4
 - » вимагає послідовного обліку всіх страхових контрактів на основі поточної моделі оцінки
 - » надасть корисну інформацію про прибутковість страхових контрактів
- ### » Набуття чинності – 2023 рік
- » порівняльна інформація з перерахунком за один рік
 - » допускається дострокове застосування

Страхування ЖИТТЯ

Поділ контрактів

Окремий інвестиційний компонент Поділ контрактів

Договори страхування життя, як правило, мають інвестиційну складову: додатковий дохід від вкладення резервних фондів і гарантований дохід (не більше 4%).

Чи потрібно розділяти такі компоненти?

Якщо розділені, то за якими правилами їх слід обліковувати?

» Переглянути наступний слайд

Окремий інвестиційний компонент

Поділ контрактів

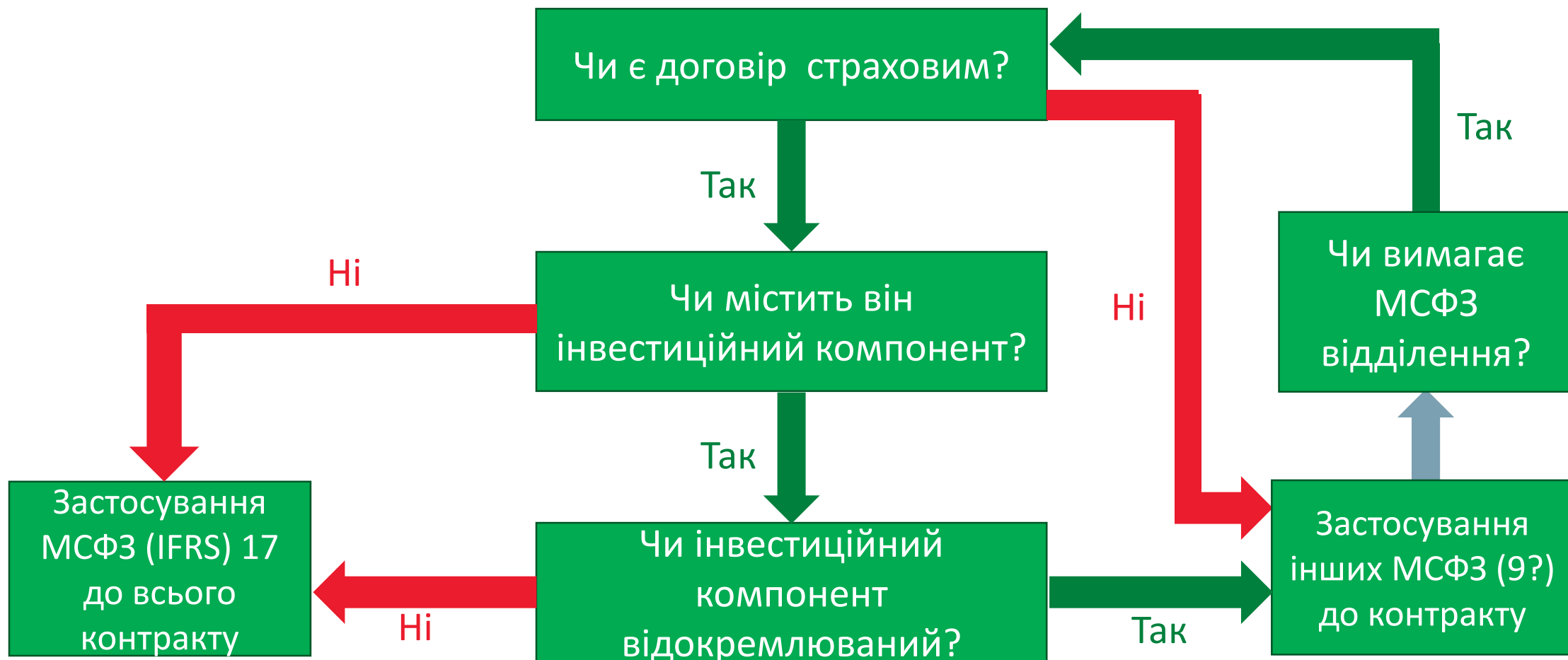
Можна відокремити лише в тому випадку, якщо це окремий інвестиційний компонент

- » Інвестиційний компонент є **окремим**, якщо:
 - » Інвестиційний та страховий **компоненти не дуже взаємопов'язані**, і
 - » Еквівалентний контракт продається або може продаватися окремо на тому ж ринку
- » Інвестиційна та страхова складові **сильно взаємопов'язані**, якщо:
 - » Ви **не можете** оцінити один, не оцінивши інший, або
 - » **Страхувальник не може отримати вигоду** з одного без іншого

Приклад Окремий інвестиційний компонент

Невіддільні інвестиційні компоненти	Коментарі
<u>Контракт страхування життя з викупною сумою з прив'язкою до інвестиційного рахунку</u>	Компонент може <u>бути оцінений лише з посиланням на інший компонент</u> (наприклад, висока ймовірність вимог впливає на оцінку інвестицій)
<u>Пенсійний контракт з інвестиційним накопиченням</u>	<u>Інвестиційний компонент визначає страховий ризик, страхувальник може отримати вигоду тільки від одного з іншим</u>
<u>Контракт страхування життя з прив'язкою до інвестицій, клієнт отримує вищу з двох сум</u>	Компонент можна <u>оцінити лише з посиланням на інший компонент</u>

Приклад Окремий інвестиційний компонент

Грошові потоки

Полісні кредити

Чи не могли б ви розповісти більше про кредити, надані клієнтам

- » Кредити страхувальникам включаються в грошові потоки
- » Кредити страхувальникам відповідають визначенню грошових потоків, що виникають з договору страхування, а отже, обліковуються як будь-які інші грошові потоки:
 - » Теперішня вартість очікуваних майбутніх грошових потоків
 - » Коригуються в кожному періоді на вартість грошей в часі, нову інформацію та коригування досвіду

Полісні кредити

Межі грошових потоків

Межі грошових потоків:

- » МСФЗ (IFRS) 17 надає термін «страховий контракт» (визначення МСФЗ 17)
- » МСФЗ 17.10-12 стосується того, що слід відокремити
- » МСФЗ 17.13 говорить, що МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх компонентів, що залишилися після відокремлення
- » МСФЗ (IFRS) 17.33 та 34 описують оцінку страхових контрактів, які включаються до всіх майбутніх грошових потоків у межах контракту, грошові потоки в межах контракту граничної - це ті, що виникають з прав та обов'язків, що виникають з контрактів

Полісні кредити

Межі грошових потоків

Межі грошових потоків (продовження):

- » МСФЗ (IFRS) 17.Б65 наводить приклади грошових потоків у межах контракту, включаючи:
 - » Премії, вимоги та виплати ((a),(b) та (c))
 - » Витрати на врегулювання вимог, витрати на адміністрування та супровід, податки на основі операцій та розподіл постійних і змінних накладних витрат ((f), (h), (i) та (l))
- » МСФЗ (IFRS) 17.Б66 наводить приклади грошових потоків, які не включаються:
 - » Грошові потоки від утримуваних договорів перестраховування;
 - » Витрати, які не можуть бути безпосередньо віднесені

Полісні кредити

Питання, які потрібно задати:

- » Чи має право страхувальник отримати кредит за полісом, включений або передбачений договором страхування?
- » Чи впливає кредит на вартість грошових потоків та вимог за договором страхування?
- » Чи виникли б ці права та обов'язки, якби договір страхування не був підписаний?

Ці питання встановлюють, чи є право або обов'язок, і якщо так, то чи це право або обов'язок впливає з договору

Полісні кредити

Що є тригером визнавати їх окремо за МСФЗ (IFRS) 9 або в страховому зобов'язанні за МСФЗ (IFRS) 17?

- » Чи виникають грошові потоки від договору страхування
- » Чи є вони «віддільними»

Полісні кредити Відділення

- » Моя думка: це дуже рідко відобразатиме вимоги МСФЗ 17 щодо віділення
- » Полісні кредити, як правило, тісно взаємопов'язані з договором страхування:
 - » Можуть бути надані тільки при наявності у страхувальника договору страхування
 - » Якщо страхувальник не виконує одне зобов'язання, це впливає на права за іншим
 - » Вимоги, як правило, коригуються з урахуванням непогашеного залишку кредиту
 - » Тощо

Полісні кредити Оцінка та облік

Як обліковувати їх та подавати інформацію при наданні клієнту? Як обліковувати нараховані відсотки? Як обліковувати їх після того, як вони були погашені? Якщо не погашені? Кредити надаються на різних умовах. Страхувальник не сплачує частину страхових платежів, і на цю ж суму зменшується страхова сума. Клієнт має право повернути всі суми, які він ще не сплатив, і, таким чином, страхова сума буде знову збільшена. Іноді клієнт не має права повертати попередні премії, тому страхова сума залишиться

- » Усі вони розглядаються як частина очікуваних та фактичних грошових потоків відповідно до МСФЗ 17
- » Варіанти, зазначені вище, говорять про те, що ці потоки не віддільні від договору страхування

Викупні суми

Договори страхування життя передбачають право страхувальника на отримання викупної суми в разі дострокового розірвання договору. Як кваліфікувати і враховувати це з точки зору МСФЗ (IFRS) 17?

- » Теперішня вартість зважених на ймовірність майбутніх грошових потоків
- » Коригування зобов'язання щоб відобразити зміни ймовірності, коригування на досвід та вартість грошей у часі

Дебіторська та кредиторська заборгованість

Як правильно обліковувати дебіторську заборгованість/кредиторську заборгованість за договорами страхування/перестрахування відповідно до МСФЗ (IFRS) 17 (який вплив на зобов'язання/активи)?

- » Включено до теперішньої вартості майбутніх грошових потоків
- » Єдиний чистий актив або зобов'язання відображені за групою договорів страхування

Дебіторська та кредиторська заборгованість

Питання, які потрібно задати:

- » Чи має право страховик на отримання або зобов'язання на виплату сум?
- » Чи виникло б це право, або цей обов'язок, якби договір страхування не був оформлений?

Ці питання встановлюють, чи є право чи обов'язок, і якщо так, то якщо це право або обов'язок впливає з договору

Звіт про фінансові результати

Коригування досвіду

МСФЗ 17 вимагає відображати коригування на підставі досвіду. Вони з'являються з двох причин: зміни у реальних вимогах, що виникли в періоді, і коригування премій у періоді. Які зміни в преміях повинні відбутися, щоб їх можна було представити як коригування на основі досвіду? Це може бути менше/більше отриманих премій, ніж передбачалося раніше, або щось інше? Як це відобразити в обліку? Чи повинні ми зменшувати/збільшувати LRC, коли очікувані премії не сплачені/вже сплачені? Як ми розкриватимемо це у звіті про прибутки та збитки?

Переглянути наступний слайд

Коригування на підставі досвіду

Визначення

» Коригування на підставі досвіду визначається як:

Різниця між:

- а) для надходжень премій (та будь-яких пов'язаних з ними грошових потоків, таких як аквізиційні грошові потоки та податки на страхові премії) - оцінка на початок періоду сум, очікуваних у періоді, та фактичних грошових потоків у періоді; або*
- б) для витрат на страхові послуги (за мінусом аквізиційних витрат) - оцінка на початок періоду сум, які очікуються понести в періоді, і фактичних сум, понесених у періоді.*

Коригування на підставі досвіду Облік

- B96 Для страхових контрактів без прямої участі параграф 44(в) вимагає коригування контрактної сервісної маржі групи страхових контрактів у зв'язку зі змінами грошових потоків виконання, які стосуються майбутніх послуг. Ці зміни включають:*
- (а) коригування на підставі досвіду, що виникають внаслідок премій, отриманих у періоді, що стосуються майбутнього обслуговування, та пов'язаних з ними грошових потоків, таких як аквізиційні грошові потоки та податки на основі премій, що оцінюються за ставками дисконту, зазначеними в параграфі Б72в).*
- B97 Суб'єкт господарювання не повинен коригувати контрактну сервісну маржу для групи страхових контрактів без ознак прямої участі у зв'язку з такими змінами грошових потоків виконання, оскільки вони не стосуються майбутніх послуг:*
- (с) коригування на підставі досвіду, за винятком тих, що описані в параграфі Б96а.*

Приклад

Коригування на підставі досвіду: несподівані прорахунки

- » У поточному періоді страховик очікує премії в розмірі \$1 000 від групи
- » Однак через несподівані прорахунки він отримує премії лише в розмірі 750 доларів
- » Несподівані прорахунки не впливають на майбутні грошові потоки
- » Страховик очікував і виплатив вимоги в розмірі \$ 600
- » Страховик очікував розподілити CSM (контрактну сервісну маржу) у розмірі \$400 за цей період

Приклад Коригування на підставі досвіду: несподівані прорахунки

	Дебет	Кредит
Отримані готівкові кошти	750	
Страхове зобов'язання		750
<i>Облік отриманих грошових коштів</i>		
Дохід (коригування на підставі досвіду) (застосовуючи B97(c))	250	
Страхове зобов'язання		250
<i>Облік коригування на підставі досвіду</i>		
Контрактна сервісна маржа	400	
Витрати за вимогами	600	
Дохід (очікуваний)		1 000
<i>Облік вивільнення CSM та відображення у P&L</i>		

Приклад

Коригування на підставі досвіду: несподівані прорахунки

Звіт про фінансові результати (дебет)/кредит	2023
Дохід (Очікуваний: 1 000 - Досвід: 250)	750
Витрати на претензії вимоги	-600
<i>Андеррайтинговий прибуток (вивільнення CSM: 400 – досвід: 250)</i>	150

Зобов'язання на залишок покриття (дебет)/ кредит	Грошові потоки виконання	Контрактна сервісна маржа	Разом
Вхідний баланс	-400	400	0
<i>Отримані премії</i>	750	-	750
Сплачені вимоги	-600	-	-600
Коригування досвіду	250	-	250
<i>Вивільнення контрактної сервісної маржі</i>	-	-400	-400
<i>Вихідний баланс</i>	-	-	-

Приклад

Коригування на підставі досвіду: несподівані прорахунки

- » У поточному періоді страховик очікує премії в розмірі \$1 000 від групи
- » Однак через несподівані зусилля він отримує премії в розмірі \$1 750
- » Несподіване зусилля зобов'язує його надавати майбутні послуги – теперішня вартість цього зобов'язання становить 550 доларів США
- » Страховик очікував і виплатив вимоги в розмірі \$ 600
- » Страховик очікував вивільнити контрактної сервісної маржі на суму \$400 за цей період
- » Як наслідок коригування на підставі досвіду, тепер очікується, що вивільнення контрактної сервісної маржі збільшиться на 100 за цей період

Приклад Коригування на підставі досвіду: несподівані прорахунки

	Дебет	Кредит
Отримана готівка	1 750	
Страхове зобов'язання		1 750
Страхове зобов'язання	750	
Страхове зобов'язання		550
Контрактна сервісна маржа (Застосування B96(a))		200
<i>Облік коригування на підставі досвіду</i>		
Контрактна сервісна маржа	500	
Витрати за вимогами	600	
Дохід (очікуваний))		1 100
<i>Облік вивільнення CSM та відображення у P&L</i>		

Приклад

Коригування на підставі досвіду: несподівані преміажи прорахунки

Звіт про фінансові результати (дебет)/кредит	2023
Дохід (Очікуваний: 1 000 + досвід: 100)	750
Витрати за вимогами	-600
<i>Андеррайтинговий прибуток (вивільнення контрактної сервісної маржі: 400 + досвід: 100)</i>	150

Зобов'язання на залишок покриття (дебет)/кредит	Грошові потоки виконання	Контрактна сервісна маржа	Разом
Вхідний баланс	-400	400	0
<i>Отримані премії</i>	1 750	-	1 750
Сплачені вимоги	-600	-	-600
Коригування на підставі досвіду	-200	200	-
<i>Вивільнення контрактної сервісної маржі</i>	-	-500	-500
<i>Вихідний баланс</i>	550	100	-650

Приклад

Коригування на підставі досвіду: прострочення платежу

- » У поточному періоді страховик очікує премії в розмірі \$1 000 від групи
- » Однак через прострочені платежі він отримус премії лише в розмірі 750 доларів
- » Очікується, що прострочені платежі будуть отримані після кінця року
- » Страховик очікував і виплатив вимоги в розмірі \$ 600
- » Страховик очікував вивільнити контрактної сервісної маржі на суму \$400 за цей період

Приклад

Коригування на підставі досвіду: прострочення платежу

	Дебетові	Кредит
Отримані готівкові кошти	750	
Страхове зобов'язання		750
Страхове зобов'язання (грошові кошти, які будуть отримані в майбутньому періоді)	250	
Страхове зобов'язання (грошові кошти, не отримані в поточному періоді)		250
<i>Зверніть увагу, що B97 лише забороняє коригування CSM</i>		
Контрактна сервісна маржа (CSM)	400	
Витрати за вимогами	600	
Дохід (очікується))		1 000
<i>Облік вивільнення CSM та відображення у P&L</i>		

Приклад Коригування на підставі досвіду: прострочення платежу

Звіт про фінансові результати (дебет)/кредит	2023
Дохід (очікувано: 1 000)	1 000
Витрати за вимогами	-600
<i>Андеррайтинговий дохід (вивільнення контрактної сервісної маржі: 400)</i>	400

LRC (дебет)/кредит	FCF	CSM	Підсумок
Вхідний баланс	-400	400	0
<i>Отримані премії</i>	750	-	750
Сплачені вимоги	-600	-	-600
Коригування на підставі досвіду	-	-	250
<i>Вивільнення контрактної сервісної маржі</i>	-	-400	-400
<i>Вихідний баланс</i>	-250	-	-

Одиниці покриття

Дайте, будь ласка, деякі рекомендації щодо визначення одиниць покриття ануїтетів, які містять як інвестиційну, так і страхову складову (зокрема, випадки негайного ануїтету та відстроченого ануїтету).

Якщо страхувальник може скористатися інвестиційною складовою на власний розсуд, то:

- » Враховуйте нормальну «плату» та тривалість накопичувальної складової
- » Враховуйте нормальну маржу і тривалість ануїтетної складової
- » Розрахуйте очікуваний CSM обох компонентів і розподіліть пропорційно

Якщо страхувальник не може скористатися інвестиційною складовою на власний розсуд, то CSM розподіляється тільки на ануїтетну складову

Після визначення методики розподілу, застосовуйте послідовно до одиниць покриття

Приклад Одиниці покриття

- » 5-річні ануїтетні контракти страхування життя, 5 з очікуваним загальним доходом 50, 5 з очікуваним загальним доходом 40, всі контракти надають однаковий ануїтет на рік
- » Страховик очікує, що всі страхувальники виживуть, ставка дисконтування складе 5%

	Початковий	Рік 1	Рік 2	Рік 3	Рік 4	Рік 5
Залишок одиниць покриття	50	50	40	30	20	10
Одиниці покриття на рік		10	10	10	10	10
Одиниці покриття, дисконтовані		45.5	37.2	28.6	19.5	10
Незароблений дохід	90.0	94.5	77.4	59.4	40.6	20.8
Зароблений дохід		20.8	20.8	20.8	20.8	20.8

10 контрактів на 5 років
 $10 \times 5 = 50$

$94.5 \times (10/45.5)$
 $77.4 \times (10/37.2)$
 $59.4 \times (10/28.6)$
 $40.6 \times (10/19.5)$
 $20.8 \times (10/10)$

Приклад Одиниці покриття

- » 5-річні ануїтетні контракти страхування життя, 5 з очікуваним загальним доходом 50, 5 з очікуваним загальним доходом 40, всі контракти надають однаковий ануїтет на рік
- » Страховик очікує, що один страхувальник в рік помиратиме, ставка дисконтування становить 5%

	Початковий	Рік 1	Рік 2	Рік 3	Рік 4	Рік 5
Залишок одиниць покриття	40	40	31	22	13	6
Одиниць покриття на рік		10	9	8	7	6
Одиниці покриття дисконтовані		36.8	28.2	20.1	12.7	6
Незароблений дохід	90.0	94.5	72.3	51.6	32.6	15.4
Зароблений дохід		25.7	23.1	20.5	18.0	15.4

$$\begin{array}{cccccc}
 94.5 \times & 72.3 \times & 51.6 \times & 32.6 \times & 15.4 \times \\
 (10/36.8) & (9/28.2) & (8/20.1) & (7/12.7) & (6/6)
 \end{array}$$

Презентація прибутків і збитків

На які складові слід розділити зміну LIC в P&L (наприклад, вплив зміни облікових ставок, вплив курсових різниць)? Які ще можуть бути компоненти?

Єдиним обов'язковим поділом є:

- » витрати на страхові послуги (фіксує зміни суми та пов'язаних з ними витрат, які очікуються до сплати); та
- » Фінансові витрати за страхуванням (фіксує зміни вартості грошей у часі)

Залежно від умов контракту, такі речі, як інфляція та курсові різниці, можуть бути витратами на супровід або фінансовими витратами

Закон України «Про страхування»

Технічні резерви

- » Наразі резерви в Україні формуються відповідно до МСФЗ (IFRS) 4, національного законодавства (зокрема чинного закону «Про страхування») та умов договорів страхування.
- » Умовами договорів страхування має передбачатися ставка гарантованої доходності, застосованої для розрахунку страхових тарифів.
- » За новим українським законом «Про страхування» (поточна редакція, яка вступає в силу з 1 січня 2024 року), страховики зобов'язані формувати технічні резерви, застосовуючи ставку гарантованої доходності, зазначену в договорі страхування.
- » Крім того, право страхувальника на бонуси може бути чітко зазначено в умовах договорів. Більш того, в договорах страхування може бути навіть передбачений принцип обчислення бонусів (фактично отриманий інвестиційний дохід за вирахуванням витрат на його отримання і сум, спрямованих на забезпечення гарантованої доходності

Технічні резерви Відмінності в процентних ставках

При переході на МСФЗ (IFRS) 17 виникає кілька питань: Як бути з умовами договорів і вимогами закону «Про страхування», які фактично вимагають формування технічних резервів при фіксованій ставці дисконту 4%? Чи зобов'язання за залишком покриття, яке згідно МСФЗ 17 формується за нефіксованими кривими ставок дисконтування, не вважатиметься технічним резервом?

- » МСФЗ (IFRS) 17 зобов'язання на залишок покриття (LRC) визначається із застосуванням кривої ставки дисконту
- » Технічний резерв визначаються із застосуванням ставки дисконту 4%
- » Різниця між зобов'язанням і резервом обліковується (за вирахуванням податку) як окремий підкомпонент власного капіталу страховиків

Приклад Технічні резерви

» Вхідний нерозподілений прибуток страховика склав \$8 000, дохід поточного періоду \$4 000

»

МСФЗ та пруденційні зобов'язання/резерви	МСФЗ 17 Зобов'язання на залишок покриття	Технічний резерв	Різниця
Баланс на кінець 2021 року	12 500	15 500	3 000
Баланс на кінець 2022 року	14 500	18 000	3 500

Фінансова звітність за МСФЗ (дебет)/кредит	Нерозподілений прибуток	Технічний резерв	Власний капітал, загалом
Вхідний баланс 2021	5 000	3 000	8 000
Прибуток і збиток за рік	4 000	-	4 000
Перенесення в технічний резерв	-500	500	-
Вихідний баланс	8 500	3 500	12 000

Приклад Технічні резерви

Переважаюча практика у юрисдикціях, де виникає подібне передбачає:

- » Зобов'язання за МСФЗ (IFRS) 17 сторнується і замінюється повним технічним резервом, або
- » Зобов'язання за МСФЗ (IFRS) 17 :
 - » залишається та називається по-новому, але
 - » Якщо менше за технічний резерв, то створюється додатковий резерв
 - » Обирається більше значення

Технічні резерви

Застосування МСФЗ 17 резервування

Чи може в такому випадку виникнути така ситуація: перевищення інвестиційного доходу над гарантованими 4% доведеться розподіляти за договорами у якості бонусів, хоча фактично ці кошти спрямовуються на збільшення зобов'язання на залишок покриття (LRC) (і не можуть бути використані для забезпечення додаткового покриття)?

- » Застосовуючи МСФЗ (IFRS) 17, страховик визначає очікувані майбутні виплати
 - » На основі очікувань, а не зобов'язань
- » Якщо є гарантована ставка 4%, а очікуваний бонус 5%, то
 - » МСФЗ (IFRS) 17 LRC включатиме очікувані грошові потоки на рівні 9%
 - » При оплаті LRC зменшиться

Приклад Грошові потоки, зважені на імовірність

» При дворічних інвестиціях страхувальника в розмірі \$10 000, страхувальник отримує 80% процентної ставки, але гарантована дохідність 4%

Сценарії	Номіналь- ний грошо- вий потік	Дисконтова- ний грошо- вий потік	Відповідний CSM	Імовірність	Зважений грошовий потік
Відсоткова ставка 2%	10 816	10 396	-396	5%	520
Відсоткова ставка 4%	10 816	10 000	0	10%	1 000
Відсоткова ставка 6%	10 983	9 775	225	45%	4 399
Відсоткова ставка 8%	11 321	9 706	294	35%	3 397
Відсоткова ставка 10%	11 665	9 641	359	5%	482
Зважений грошовий потік			202		9 798

Технічні резерви

Наразі набув чинності МСФЗ (IFRS) 17, але страховики в Україні продовжують звітувати відповідно до МСФЗ (IFRS) 4. У цьому випадку, як побудувати прогнозовані грошові потоки за МСФЗ (IFRS) 17 з точки зору майбутніх бонусів? Чи не могли б Ви порадити, будь ласка, або це слід зробити, виходячи з припущення, що активи, які представляють резерви, будуть формуватися відповідно до МСФЗ 4 / МСФЗ 17, або за умови, що страховик зможе формувати резерви відповідно до МСФЗ 17 з конкретної дати в майбутньому?

Припускаючи пряму участь:

- » Частка активів, належних страхувальникам, повинна відобразитися як зобов'язання за МСФЗ (IFRS) 17
- » Якщо це ще не відображено відповідно до МСФЗ 4, це спричинить коригування при переході
- » Рекомендую розрахувати суму, оскільки це вплине на власний капітал

Перехід

Перехід

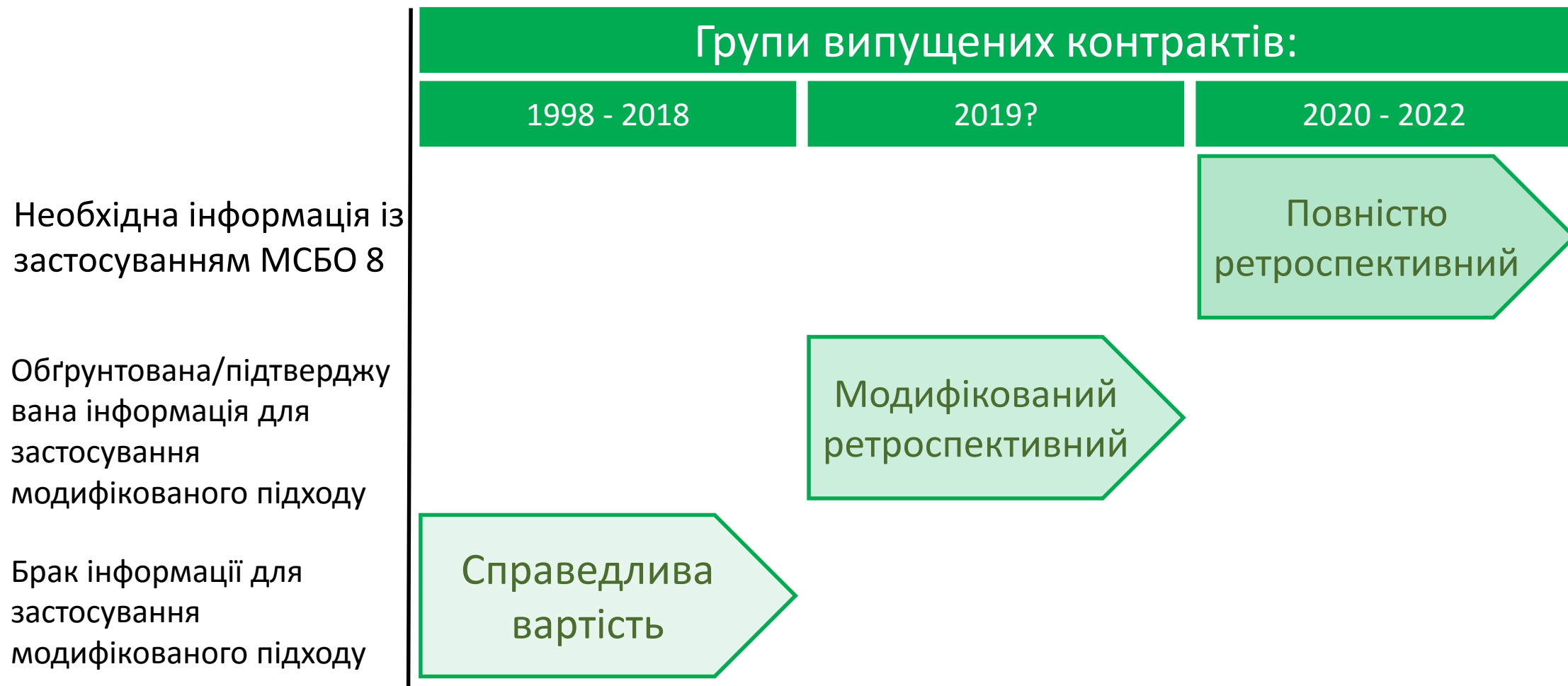
Станом на 1 січня 2022 року у страхової компанії діють договори, укладені з 1998 року. З 1 січня 2022 року компанія може здійснити ретроспективний перерахунок договорів, укладених у 2021, 2020 та, можливо, 2019 роках.

Що стосується договорів, укладених раніше, то починаючи з 1998 року компанія може використовувати перехід тільки за методом справедливої вартості.

Наскільки такий підхід, на Вашу думку, може бути доцільним, які припущення можуть бути використані в цьому випадку, які розкриття інформації слід виконати?

Приклад

Різні періоди випуску

Розкриття інформації про перехід

» Якщо застосовується **модифікований ретроспективний підхід** або підхід на основі **справедливої вартості**:

» Поясніть використані методи та деталізовану інформацію

» Надайте окремі узгодження CSM, наприклад:

Повністю ретроспективний	Модифікований ретроспективний	Справедлива вартість
Існуючі контракти (крім випадків, коли це неможливо) і нові контракти	Існуючі контракти, якщо ретроспективний підхід не можливо застосувати	Існуючі контракти, якщо ретроспективне підхід не можливо застосувати

Transition

Ставки дисконту

Який підхід до визначення ставок дисконту може бути доречним ?

Якщо ви застосовуєте підхід на основі справедливої вартості, то:

- » Визначення вхідного залишку страхового зобов'язання є перспективним, тому до 2019 року жодні ставки дисконту не потрібні
- » Для договорів випущених після 2019 року спочатку визначте, які коригування ви будете застосовувати до спостережуваної кривої до подальших років (2023 рік і далі)
- » Потім застосуйте аналогічне коригування, озираючись назад на 2020-2022 роки

Перехід Аквізиційні витрати

Який метод визначення суми неамортизованих аквізиційних витрат ви можете порадити для контрактів 1998-2019 років?

Застосовуючи підхід на основі справедливої вартості:

- » Визначте аквізиційні грошові потоки страхування, які суб'єкт господарювання поніс би на дату переходу за право отримання контракту з відповідними очікуваними грошовими потоками, що залишилися
- » У тому числі для договорів, які ще не визнані, але
- » Уникнувши дублювання з аквізиційними грошовими потоками, які ще не сплачені

Іноземна валюта

Іноземна валюта функціональна валюта

Якщо функціональна валюта (IAS 21) відрізняється від валюти договору страхування, як компанія повинна відобразити курсові різниці в бухгалтерському обліку?

Група договорів страхування є монетарною статтею (МСФЗ 17.30)

» Тому, застосовуючи МСБО 21.21 - 24:

- » Група спочатку оцінюється у своїй контрактній валюті із застосуванням МСФЗ 17
- » Група переоцінюється у валюті контракту із застосуванням МСФЗ 17
- » Балансова вартість конвертується кожного звітного періоду за курсом закриття у функціональну валюту суб'єкта господарювання
- » Тракткування узгоджується з іншими монетарними статтями, наприклад, залишками на банківських рахунках

Іноземна валюта функціональна валюта

Якщо договір страхування включає вбудований валютний дериватив, наприклад, опціон на іноземну валюту, як компанія повинна обліковувати курсові різниці та розкривати вартість вбудованого деривативу у фінансовій звітності?

Спочатку застосуйте вимоги до **відділення нестрахових компонентів** (чи тісно пов'язаний вбудований дериватив)

Якщо це так, то обліковується згідно **«звичайних вимог МСФЗ 17»**

- » Обліковується як частина **теперішньої вартості майбутніх грошових потоків**
- » Залежно від характеру, може бути **оціненим** посилаючись на підходи до **оцінки деривативів**
- » **Але дивіться наступну дискусію про мультивалютність**

Іноземна валюта Індексовані контракти

Яким чином страхова компанія повинна забезпечити бухгалтерський облік договорів страхування та їх розкриття у фінансовій звітності, якщо договором страхування передбачена індексація виплат страхових премій шляхом застосування відношення курсу іноземної валюти на дату платежу до курсу валюти на дату початку дії договору?

- » Якщо **всі грошові потоки контракту індексуються в іншу валюту**, то ця валюта є валютою контракту
- » Якщо **деякі грошові потоки індексуються** (наприклад, премії), а деякі ні (вимоги та інші витрати), то **контракт фактично мультивалютний**

Іноземна валюта

Мультивалютні контракти

- » Суб'єкт господарювання робить вибір облікової політики
- » Деномінація у єдиній валюті:
 - » зміни валютних курсів є фінансовим ризиком при застосуванні МСФЗ 17; і
 - » зміни обмінних курсів між валютою вибраної групи та функціональною валютою із застосуванням МСБО 21
- » Деномінація у мультивалютності:
 - » Усі зміни валютних курсів розглядаються із застосуванням МСБО 21

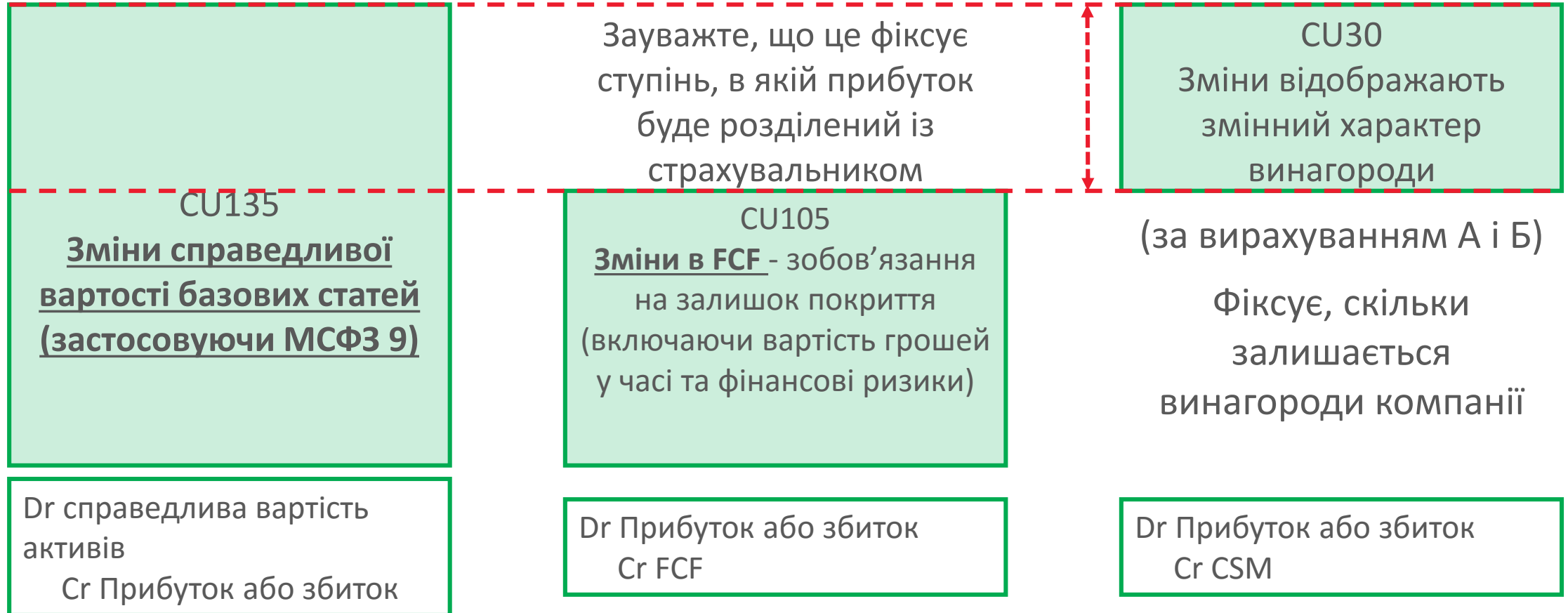
Договори прямої участі

Договори прямої участі

Також у нас є питання щодо додаткового інвестиційного доходу за договорами страхування життя (розподіл прибутку). З одного боку, участь у прибутку є частиною майбутніх платежів (результат, грошовий потік), тобто враховується відповідно до МСФЗ 17. Однак, з іншого боку, отриманий інвестиційний дохід є джерелом розподілу розрахункового прибутку, що обліковується відповідно до МСФЗ 9, тому він не є частиною грошового потоку доходу відповідно до МСФЗ 17. Це може призвести до негативного CSM та визнання компоненту збитковості. Чи слід у цьому випадку визначати групу контрактів як обтяжливу? Чи потрібне додаткове обґрунтування таких випадків при підготовці звітів?

- » Зазвичай ці контракти використовують модель VFA
- » Якщо так, то прибутковість активів розподіляється між сумою, належною страхувальнику, та CSM

Підхід на основі змінної винагороди (VFA) Спрощений приклад

Підхід на основі змінної
винагороди (VFA)

Питання 2

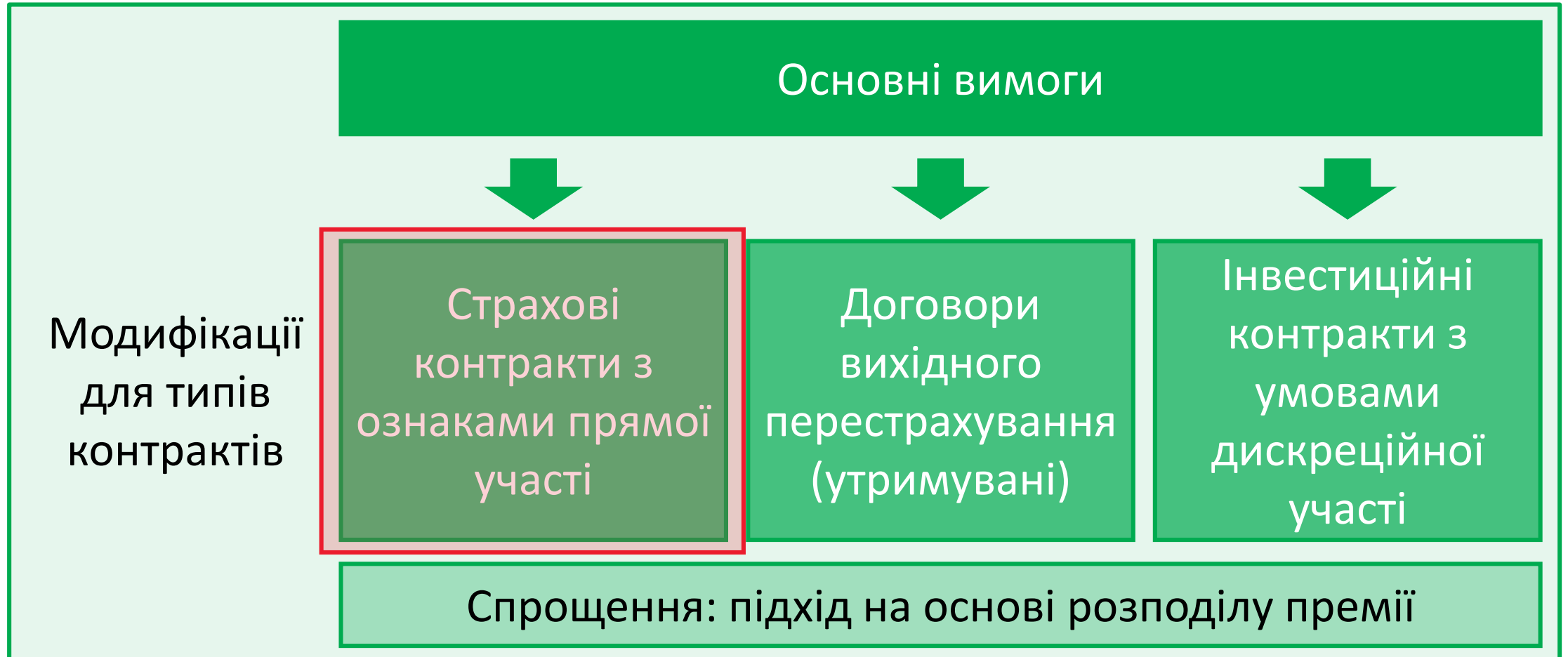
Я розумію, що модель VFA виходить за рамки наших Zoom-зустрічей - ви нам про це сказали. Незважаючи на це, я хотів би задати вам одне загальне питання про застосування моделі VFA у страхуванні життя. Тому, будь ласка, опишіть в загальних рисах підхід до застосування моделі VFA у страхуванні життя? В яких випадках модель VFA використовується в практиці страхування життя?

Пряма відповідь

- » Він буде використовуватися, коли договір страхування життя містить кваліфікований інвестиційний елемент
- » Приклади договору страхування життя:
 - » Страхова сума залежить від показників базового фонду
 - » Викупна вартість залежить від показників базового фонду
 - » Вказані показники залежать від результативності інших контрактів, наприклад, при взаємній участі у прибутках

ОСНОВНІ ВИМОГИ

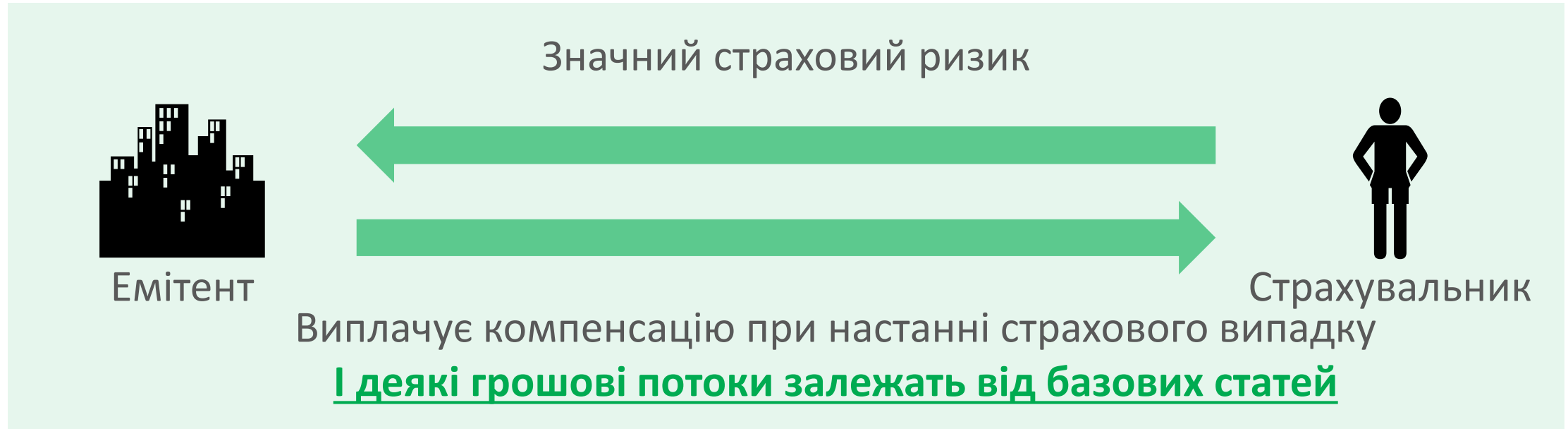
Короткий огляд підходів МСФЗ 17

Особливості договорів з участю

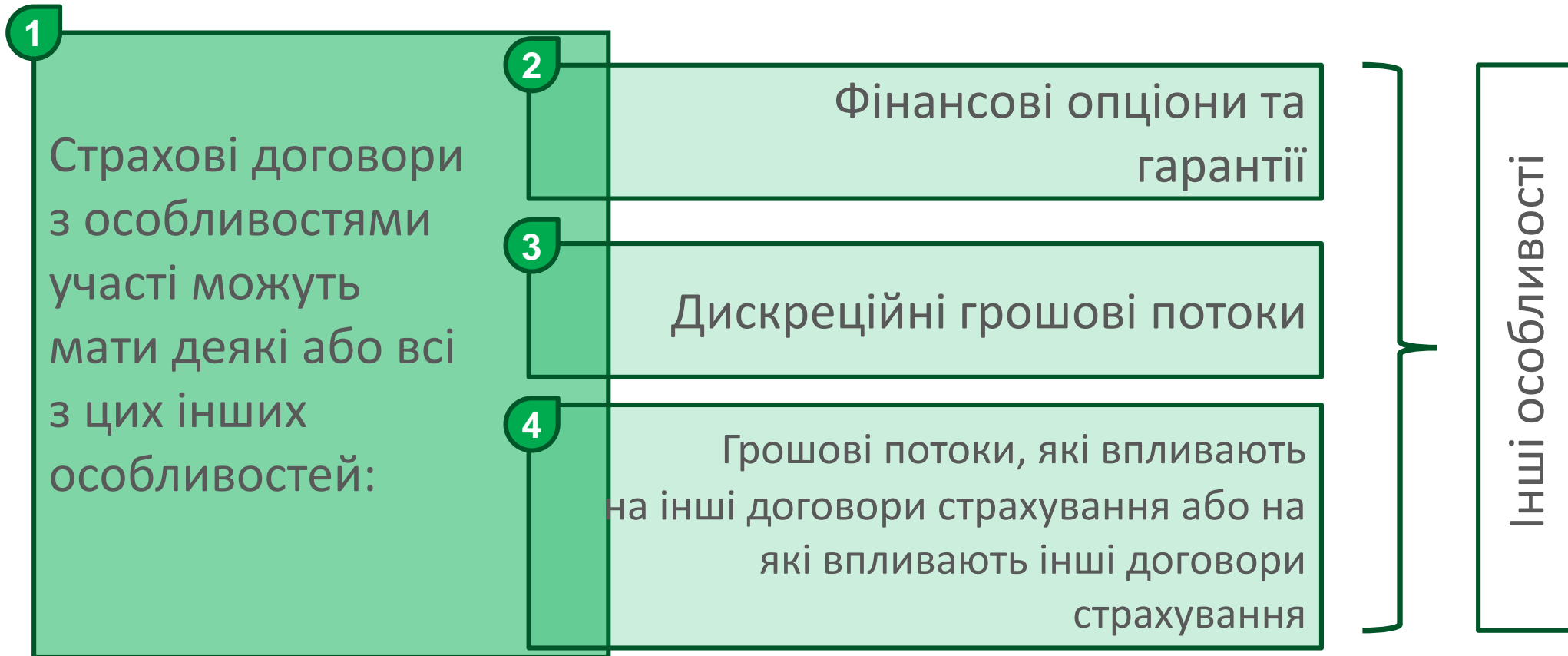
Що таке договір страхування - учасника?

- » Виплати страховальникам залежать від прибутковості базових статей через функції участі

Договори з участю

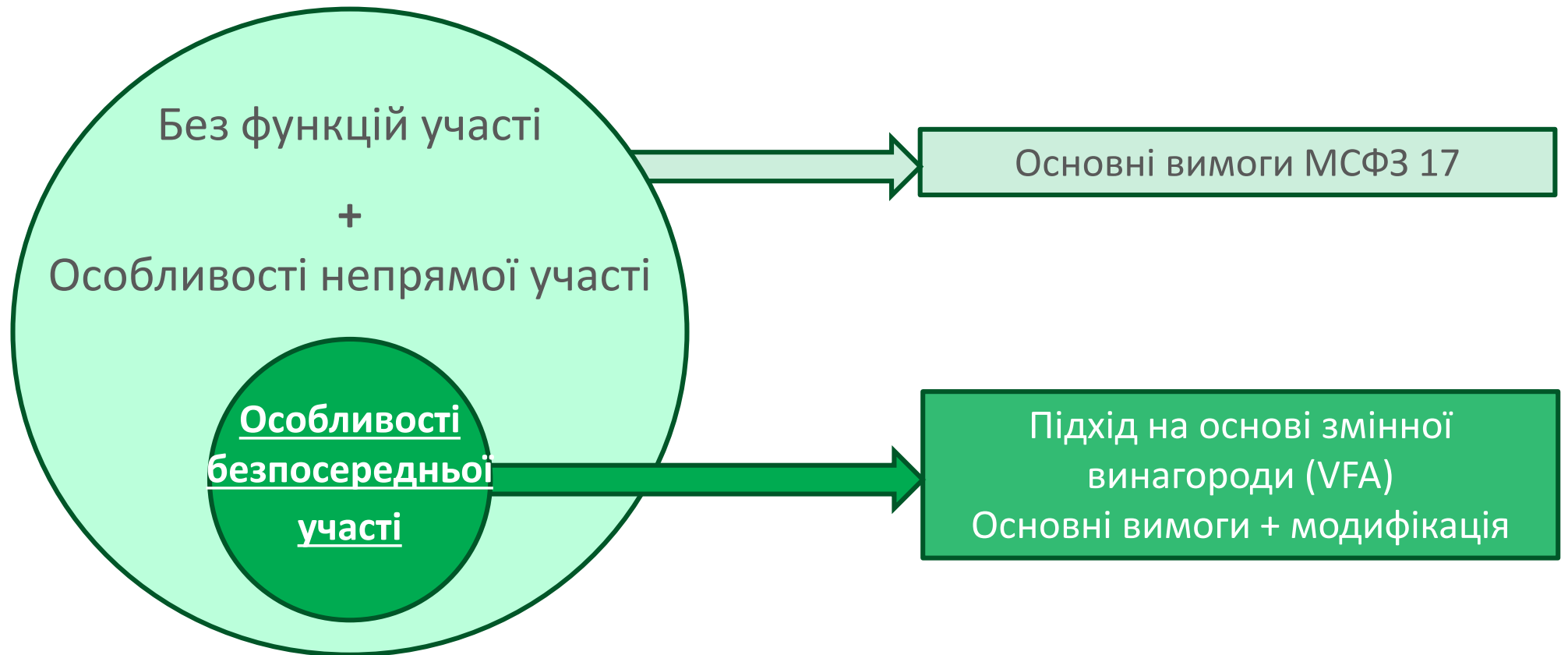
Договори з участю та інші особливості

1 Договори з участю

Ступінь участі

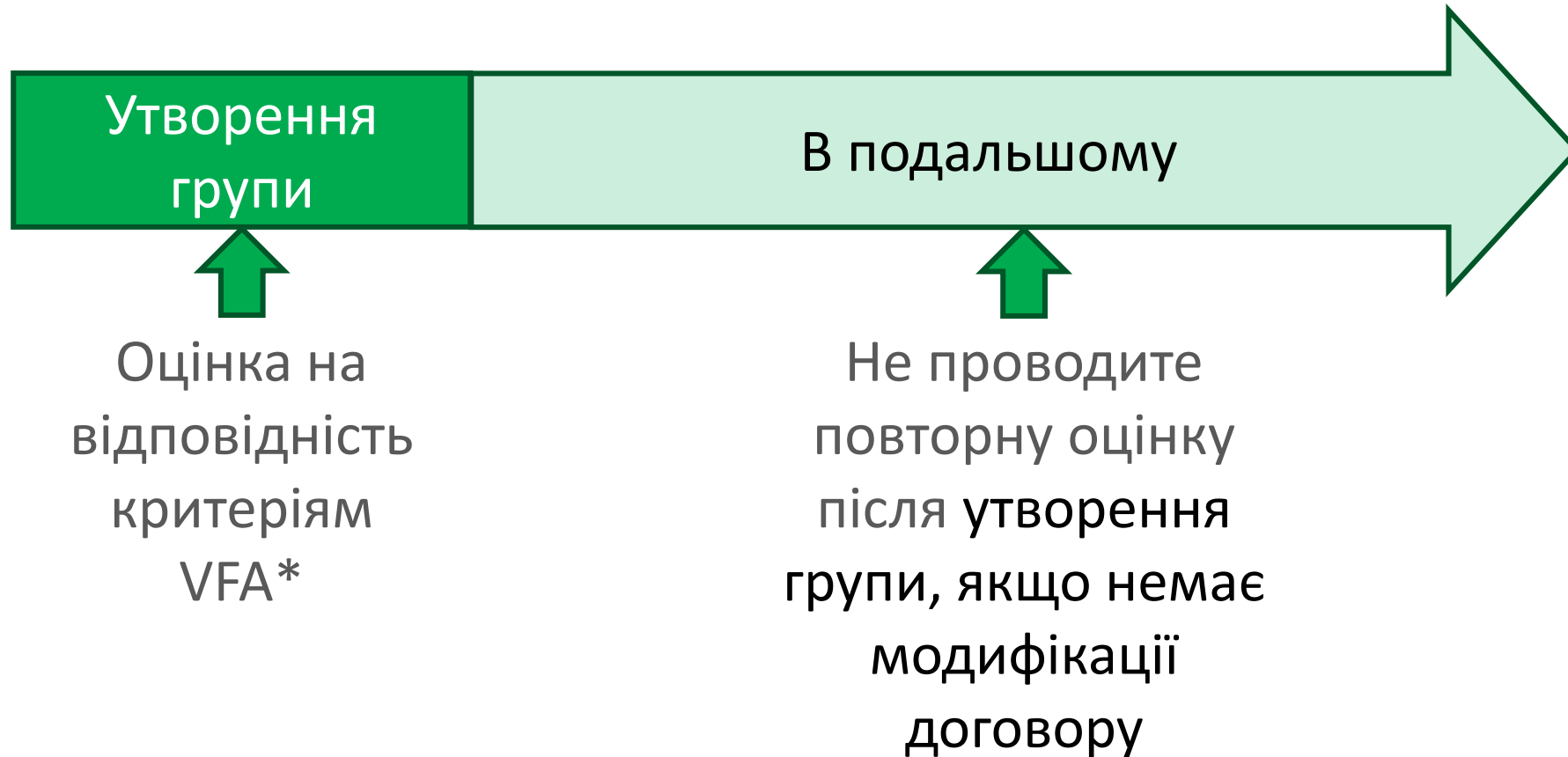
» Договори страхування:

**Підхід на основі змінної
винагороди (VFA)**

Підхід на основі змінної винагороди Коли застосовуються критерії?

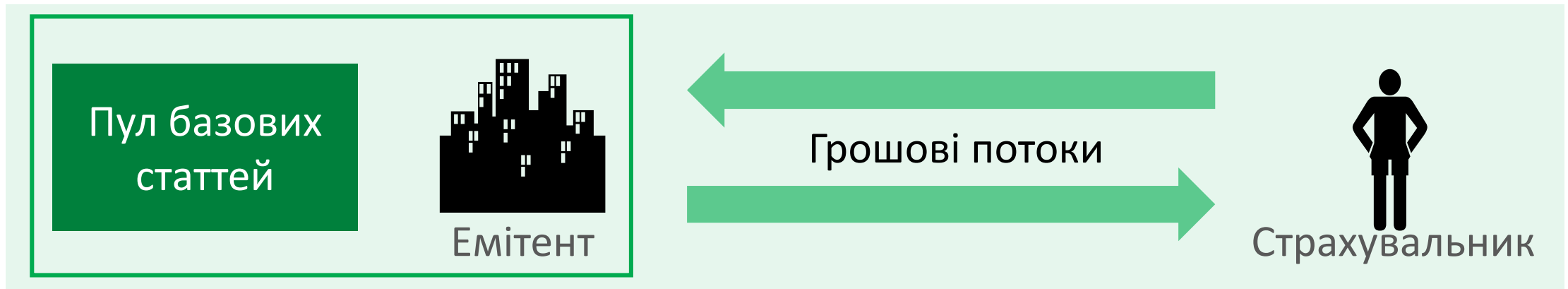
* **враховуючи всі особливості** контракту, наприклад, чи впливають грошові потоки контракту або на них впливають грошові потоки інших страхувальників;

Підхід на основі змінної винагороди

Критерії (а)

Договірні умови визначають, що страхувальник бере участь у частці чітко визначеного пулу базових статей

- » Дискреційні грошові потоки не виключають такої частки
- » Примусове посилення на базові елементи

Підхід на основі змінної винагороди

Критерії (а)

- » Може містити будь-які предмети, але повинні бути визначені в договорі
 - » наприклад, чисті активи суб'єкта господарювання або підмножини
- » Не потрібно безпосередньо володіти - може бути еталонний портфель активів
 - » Наприклад, індекс

Підхід на основі змінної винагороди

Критерій (а)

Критерій а) не виконується, якщо вірним є хоча б одне з наступного:

- » Базові статті, що визначають суму зобов'язання суб'єкта господарювання, можуть бути змінені зі зворотною силою (ретроспективно)
- » У контракті не визначено пулу базових статей
 - » наприклад, минула практика, коли страхувальники отримують декларацію, яка відображала результати діяльності суб'єкта господарювання (або підмножини активів), сама по собі не свідчить про те, що існують базові статті, визначені в контракті

Підхід на основі змінної винагороди

Критерій (b) і (c)

Суб'єкт господарювання:

- b) очікує сплатити суму, що дорівнює значній частці доходів справедливої вартості за базовими статтями; та
- c) очікує, що значна частка будь-якої зміни сум, що підлягають сплаті, змінюватиметься зі зміною справедливої вартості базових статей

Контракти з наступними ознаками не виключають можливості відповідати цим критеріям:

- » мінімальна гарантована прибутковість
- » прибутковість, яка базується на амортизованій собівартості основних статей*

* Обговорювалося на засіданні ТРГ МСФЗ (IFRS) 17 у лютому 2018 року

Підхід на основі змінної винагороди Критерій (b) і (c)

Для критеріїв b) і c):

- » Інтерпретувати «суттєве» в контексті мети:
 - » резервування для забезпечення надання послуг, пов'язаних з інвестиціями, та
 - » плата за цю послугу, визначену через вартість базових статей
- » **Оцініть мінливість сум:**
 - » протягом терміну дії договорів страхування
 - » за теперішньою вартістю зваженого за ймовірністю базиса

Якщо теоретично пов'язано, але нульова ймовірність перевищення гарантії, то умова не виконана

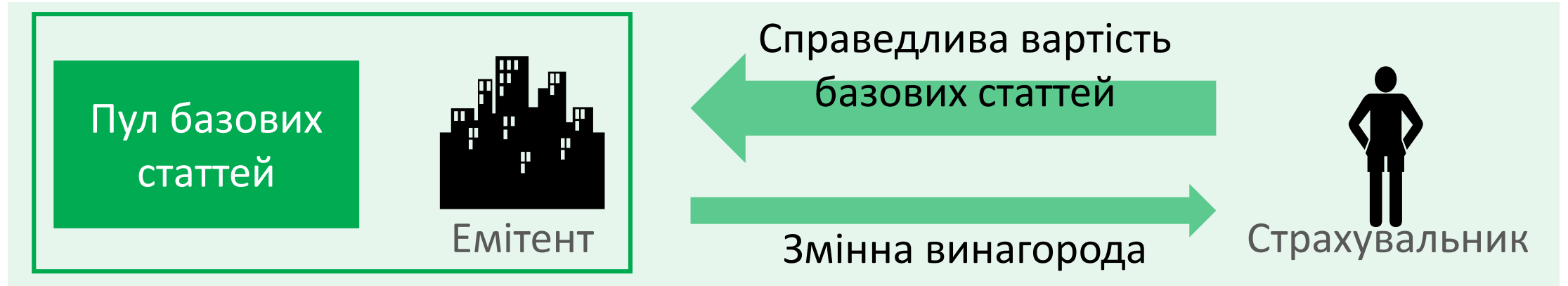
Підхід на основі змінної винагороди (VFA) Відносно основної моделі (GMM)

» Різниця лише в подальшій оцінці CSM:

	Грошові потоки виконання		CSM
	Теперішня вартість майбутніх грошових потоків	Коригування на нефінансовий ризик	
Первісне визнання	Ті самі вимоги	Ті самі вимоги	Ті самі вимоги
В подальшому	Ті самі вимоги	Ті самі вимоги	<u>Різні</u> вимоги

Підхід на основі змінної винагороди

Зобов'язання 1-го дня

На 1-й день зобов'язання суб'єкта господарювання перед страховальником (грошові потоки виконання) дорівнюють справедливій вартості базових статей за вирахуванням змінної винагороди

Змінна винагорода вираховується в обмін на майбутні послуги, які будуть надані, і включає:

- » Частка суб'єкта господарювання у справедливій вартості базових статей мінус
- » зміни в грошових потоках виконання не на основі прибутковості за базовими статтями

Підхід на основі змінної винагороди

Подальша оцінка CSM

» В подальшому CSM коригується на коливання змінної винагороди:

* Суб'єкт господарювання може вирішити визнати деякі або всі зміни, що впливають на фінансовий ризик у прибутку або збитку, якщо виконуються визначені умови зменшення ризику

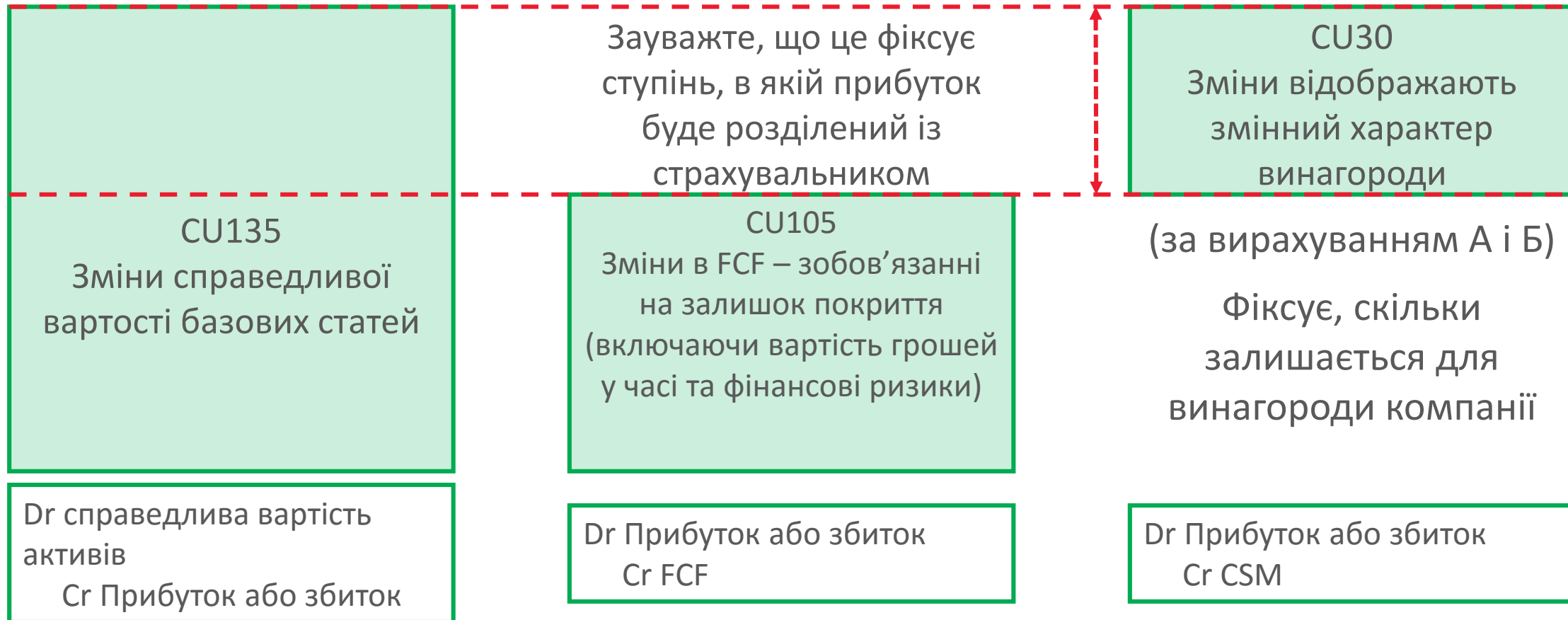
Підхід на основі змінної винагороди

Приклад

- » Вхідні дані: група договорів страхування з умовами прямої участі
- » Між **первісним визнанням** і кінцем періоду 1:
 - » Справедлива вартість базових статей **збільшується з CU1,000 до CU1,135**. Зміна на CU135
 - » Грошові потоки виконання – зобов'язання на залишок покриття* переоцінюються з CU795 до CU900. **Зміна CU105**

** Усі грошові потоки виконання (як ті, що залежать від прибутковості базових статей, так і ті, що не залежать)*

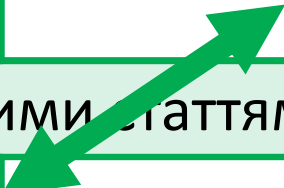
Підхід на основі змінної винагороди (VFA) Спрощений приклад

Підхід на основі змінної винагороди

Спрощений приклад

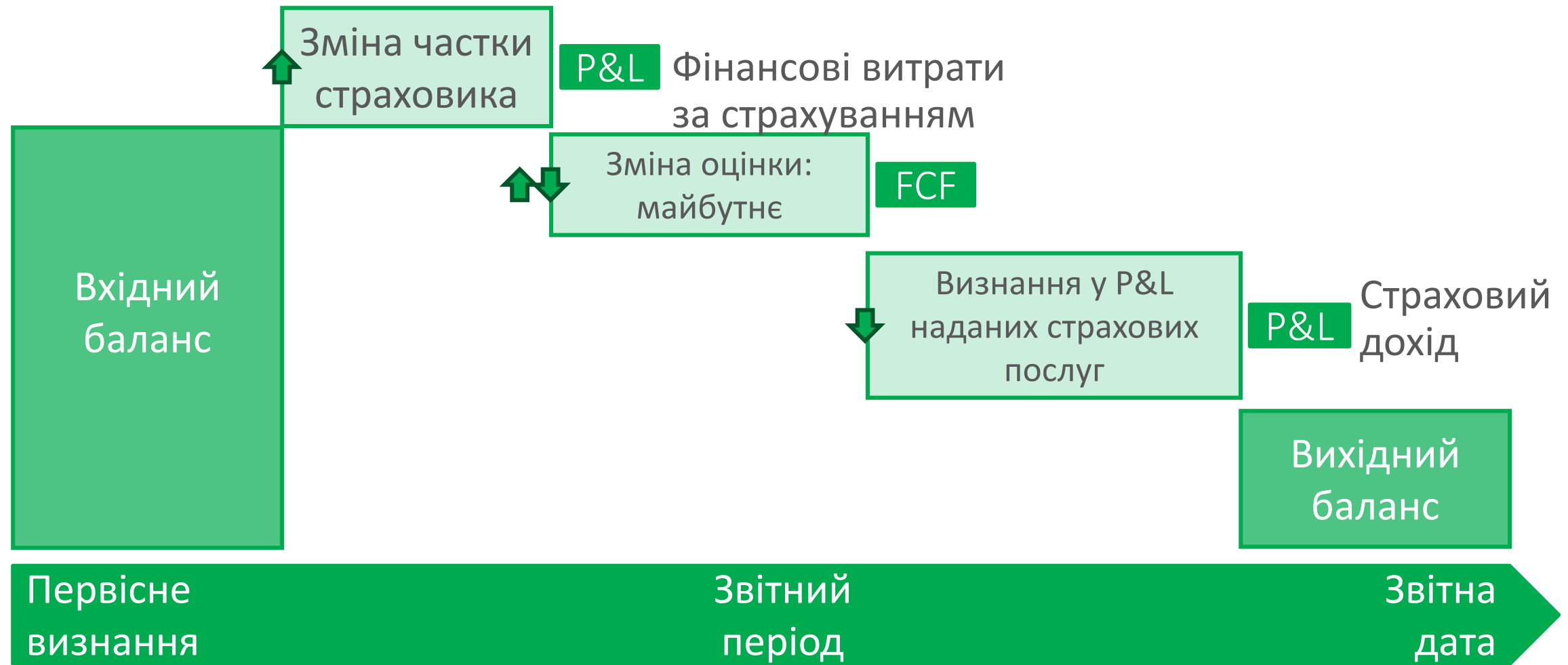
Проводки	Дебет	Кредит
Отримання доходів за активами	135	
Дохід за справедливою вартістю		135
Рентабельність фактично утримуваних активів (які також є базовими статтями)		
Витрати за справедливою вартістю (базові)	135	
Грошові потоки виконання		105
Контрактна сервісна маржа		30
Розподіл справедливої вартості за базовою статтею до страхового зобов'язання		

3 Контрактна сервісна маржа (CSM) Подальша оцінка – основна модель (GMM)

3 Контрактна сервісна маржа (CSM) Подальша оцінка - VFA

Дякую